

Ekonomiutskottets betänkande 2/2017**Kyrkans pensionsfonds verksamhetsberättelse, bokslut och revisionsberättelse samt beviljande av ansvarsfrihet för år 2016**

Ärendenummer: DKIR/162/00.01.02/2017
KK2017-00050

Kyrkomötet har i plenum den 2 maj 2017 remitterat ärendet till ekonomiutskottet för beredning.

Ekonomiutskottet har hört ecklesiastikrådet Leena Rantanen samt Kevas matematiker Antti Soininen och Risto Louhela som sakkunniga.

Allmänt

Kyrkostyrelsen har upprättat bokslutet för Kyrkans pensionsfond. År 2016 var Kyrkans pensionsfonds första verksamhetsår. Kyrkans pensionsfond separerades från Kyrkans centralfond 1.1.2016 och är nu en självständig offentligrättslig juridisk person. Kyrkans pensionsfond fungerar som kyrkans pensionsanstalt.

Kyrkostyrelsens plenum fungerar som Kyrkans pensionsfonds styrelse och har den 21 februari 2017 undertecknat bokslutet tillsammans med pensionsfondens direktör, ecklesiastikrådet Leena Rantanen. Revisionsammanslutningen KPMG har den 21 mars 2017 avgett sin revisionsberättelse, som är undertecknad av ansvariga revisorn Jorma Nurkkala (CGR, OFGR).

Bokslutet har fyra bilagor: Kyrkans pensionsfonds direktions verksamhetsberättelse för 2016, Verksamhetsberättelsen för ansvarsfull placering 2016, Kevas promemoria över evangelisk-lutherska kyrkans pensionsansvar 31.12.2015 och den pensionsutgiftsprognos som Keva presenterat för pensionsfondens direktion i januari 2017.

Finansiering av pensionerna

Efter överföringen av kyrkans egen pensionsverksamhet till Keva år 2012 har kyrkans pensionsfond endast i uppgift att svara för finansieringen av pensionsskyddet och placeringen av pensionsfondens medel. För betalningen av pensioner och omkostnader överförs månatligen ett belopp som finansministeriet bestämt till Keva i form av förskott på pensionerna och omkostnadsdelen. Den slutgiltiga avgiften fastställs på våren följande år. Kyrkans pensionsfonds andel av Kevas administrationskostnader är cirka 2,4 procent och uppgick år 2016 till totalt 2,1 miljoner euro.

Det viktigaste årliga måttet för pensionsverksamheten anger huruvida intäkterna från pensionsavgifterna (de pensionsavgifter som arbetsgivarna och arbetstagarna betalar) räcker till för att täcka utgifterna för pensionsverksamheten (pensioner och administrativa utgifter). År 2016 överskred pensionsverksamhetens intäkter utgifterna med en miljon euro. Framöver kommer utgifterna att vara större än inkomsterna, vilket innebär att en del av pensionsutgifterna finansieras med pensionsfondens avkastning.

Tabellen visar pensionsverksamhetens intäkter och kostnader jämfört med budgeten och föregående år.

<i>milj. euro</i>	utfall 2015	budget 2016	utfall 2016	förändring 2015-2016
Intäkter från pensionsverksamheten	192,4	196,4	197,7	+ 2,8 %
Utgifter för pensionsverksamheten	192,4	196,3	196,7	+ 2,2 %
över-/underskott	0,0	0,1	1,0	

I intäkterna från pensionsverksamheten ingår utöver arbetsgivarnas och arbetstagarnas pensionsavgifter och pensionsfondsavgiften även 6,0 miljoner euro från Arbetslöshetsförsäkringsfonden.

År 2016 minskade arbetsgivarens pensionsavgift inom kyrksektorn från 28 till 24 procent och den kyrkoskattegrundade pensionsfondsavgiften steg från 1,2 till 4,0 procent.

KyPL-lönesumman som utgör grund för pensionsavgiften minskade år 2016 med 0,1 procent från föregående år. Minskningen fortgick för fjärde året i följd. År 2016 var KyPL-lönesumman 508,4 miljoner euro (508,9 miljoner euro år 2015).

Sammanlagt 193,9 miljoner euro betalades ut i pensioner. Ålderspensionsutgifterna ökade med 9,6 procent medan invalidpensionsutgifterna och familjepensionerna båda minskade med 3,0 procent.

Den nya pensionsutgiftsprognosen för kyrkan, som blev klar i januari, och pensionsansvarskalkylen har bifogats det bokslut som läggs fram för kyrkomötet. Kyrkans pensionsansvar i slutet av 2016 var cirka 4,6 miljarder euro.

Placeringsverksamhet

Värdet av pensionsfondens egendom var vid årets slut 1 423 miljoner euro. Pensionsfonden ökade med 113 miljoner euro (+8,6 %). Placeringarna var spridda så att 42 procent av fondens totala summa vid årets slut utgjordes av aktier, 36 procent av ränteplaceringar och 22 procent av övriga placeringar.

Direktionen för pensionsfonden har utarbetat en verksamhetsberättelse för år 2016 och en särskild verksamhetsberättelse för ansvarsfull placering, vilka har fogats till det bokslut som läggs fram för kyrkomötet.

Nettoavkastningen av fondens placeringsverksamhet till gängse värde var 7,9 procent 2016. Avkastningen överskrider det mål på sex procent som ställts upp i placeringsplanen. Portföljens volatilitet underskred därmed den fastställda risknivån på 9,5 procent och var endast 6,0 procent. Den bästa månadsavkastningen var 2,5 procent och den lägsta –2,9 procent. Nettoavkastningen av pensionsfondens långsiktiga placeringsverksamhet (1991–2016) förblev utmärkt och uppgick vid årets slut till 8,1 procent på årsnivå (p.a.). Den reella årsavkastningen var cirka 6,3 procent p.a.

Kyrkans pensionsfond har förbundit sig till ansvarsfull placering. Med hjälp av ansvarsfull placering säkerställer pensionsfonden en god avkastning och effektiv kontroll av placeringsriskerna. Pensionsfonden beaktar ESG-aspekter, dvs. miljö, sociala förhållanden och god förvaltningssed, i all sin placeringsverksamhet. Pensionsfondens alla kapitalförvaltare på aktie- och räntesidan har undertecknat FN:s principer för ansvarsfulla placeringar. Det här innebär att alla kapitalförvaltare har förbundit sig till att beakta ESG-aspekterna i sina placeringsprocesser och utveckla praxis för ansvarsfull placering.

Det centrala temat för ansvarsfulla placeringar 2016 var klimatförändringen. Pensionsfondens mål är att konsekvent minska placeringsverksamhetens koldioxidavtryck.

Pensionsfondens resultaträkning 1.1–31.12.2016

milj. euro	
<i>Pensionsintäkter</i>	
Pensionsavgiftsintäkter	155,3
Pensionsfondsavgift	36,4
Pensionsavgiftsinkomster totalt	197,8
<i>Pensionskostnader</i>	
Utbetalda pensioner	–194,7
Förvaltningskostnader till Keva	–2,1
Pensionsavgiftsutgifter totalt	–196,7
Finansieringsnetto	1,0
<i>Intäkter av placeringsverksamheten</i>	
Hysesintäkter	4,8
<i>Placeringsintäkter</i>	
Ränteintäkter	15,8
Utdelningsintäkter	6,8
Försäljningsvinster och övriga finansiella intäkter	31,5
Värdeförändringar	12,2
Arvodesåterföringar	3,6

Placeringsintäkter totalt	69,9
Intäkter från placeringsverksamheten totalt	74,7
Kostnader för placeringsverksamheten	
Hyreskostnader	-1,5
Kostnader för placeringsverksamheten totalt	-1,5
Intäkter från placerings- och finansieringsverksamheten	74,2
Verksamhetsintäkter totalt	0,0
Verksamhetskostnader	
Personalkostnader	-0,5
Köp av tjänster	-0,9
Övriga verksamhetskostnader	-0,1
Verksamhetskostnader totalt	-1,5
Räkenskapsperiodens överskott	72,7

Pensionsfondens balansräkning

milj. euro	31.12.2016	31.12.2015
AKTIVA		
Bestående aktiva		
Aktier och andelar	265,6	246,9
Bestående aktiva totalt	265,6	246,9
Rörliga aktiva		
Kundfordringar	0,1	
Övriga fordringar	15,6	
Resultatregleringar	11,2	
Fordringar totalt	26,9	48,7
Aktier och andelar	948,9	907,7
Övriga värdepapper	34,0	
Kassa och bank	9,6	4,9
Rörliga aktiva totalt	1 019,4	961,4
AKTIVA	1 285,0	1 208,2
PASSIVA		
Eget kapital		
Grundkapital	1 207,6	1 207,6
Räkenskapsperiodens överskott	72,7	
Eget kapital totalt	1 280,3	1 207,6
Kortfristig främmande kapital		

Erhållna förskott, leverantörsskulder och övriga skulder	1,3	
Resultatregleringar	3,4	
Kortfristigt främmande kapital totalt	4,7	0,6
PASSIVA	1 285,0	1 208,2

Ekonomiutskottets ställningstagande

Ekonomiutskottet konstaterar att Kyrkans pensionsfonds placeringsverksamhet har nått ett gott resultat. Fondens kapital har ökat.

Ekonomiutskottet vill uppmärksamma Kyrkans pensionsfonds ledningsgrupp på att det vore motiverat att i beskrivningen av placeringsverksamheten inkludera en redogörelse för principerna för riskhanteringen, de riskhanteringsverktyg som används och öppna riskpositioner. Frågan har betydelse när man jämför pensionsfondens avkastning med andra pensionsfonder och bedömer framtida möjligheter och risker.

För 2016 minskade arbetsgivarens pensionsavgift inom kyrksektorn från 28 till 24 procent och pensionsfondsavgiften som grundar sig på kyrkoskatteintäkterna ökades från 1,2 till 4,0 procent. Arbetsgivarens lönebaserade pensionsavgift föreslås i framtiden blir ännu lägre och pensionsfondsavgiftens andel ökas i motsvarande grad. Denna ändring torde medföra att församlingar med ökande skatteintäkter eller åtminstone ett stabilt läge relativt sett betalar en större andel av pensionsavgifterna.

Ekonomiutskottets förslag

Ekonomiutskottet har preciserat fjärde klämman.

På ovan nämnda grunder föreslår ekonomiutskottet att kyrkomötet beslutar

1. anteckna för kännedom
 - a. Kyrkans pensionsfonds bokslut 2016 och
 - b. revisionsberättelsen
2. skicka ekonomiutskottets ståndpunkter till Kyrkostyrelsen för beaktande
3. fastställa Kyrkans pensionsfonds bokslut för räkenskapsåret 2016
4. godkänna följande hantering av räkenskapsperiodens resultat:

räkenskapsperiodens överskott 72 697 546,16 euro bokförs till grundkapitalet som utökning av det egna kapitalet

5. bevilja de redovisningsskyldiga ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2016.

Åbo den 3 maj 2017

För ekonomiutskottet

Tapio Tähtinen
ordförande

Pasi Perander
sekreterare

I behandlingen av ärendet deltog ordförande Tapio Tähtinen och medlemmarna Kari Aakula, Jukka Hautala, Aarto Jalava, Aimo Koskelo, Seija Kuikka, Jarmo Leppiniemi, Olli Loikkanen, Oiva Malinen, Aulikki Mäkinen, Sami Ojala, Pertti Rajala, Samuel Salmi, Olli-Pekka Silfverhuth, Heikki Sorvari, Åsa A. Westerlund och Jouko Ylinen.